

Grøngødning fodrer grøntsager

Nørby's Grøntsager arbejder målrettet med jordfrugtbarhed, grøngødning og recirkulering

NÆRINGSSTOFFER

TEKST OG FOTO: IRENE BRANDT

Frugt, - bær- og grøntudvalget i Økologisk Landsforening, ØL, inviterede i slutningen af september alle interesserede til bedriftsbesøg hos frilandsgartneriet Nørby's Grøntsager på Stevn. Frilandsgartneriet er på 24 ha, hvor Ole Nørby dyrker op til 50 forskellige afgrøder om året.

I 2017 vandt han ØL's efterafgrødekongurrence. Og en del af besøget havde fokus på efterafgrøderne, hvoraf de første var sået 1. august efter hvidløg, og resten i begyndelsen af september med henblik på, at alle marker skal være grønne til vinter.

- Jeg sår blandede efterafgrøder med både græs, korsblomstrede urter og bælgplanter; men i år har tørken været en udfordring, fordi

mange af vores efterafgrøder ikke er spiret. I stedet har vi fræset arealet op og sået vintergrønt, fortalte Ole Nørby.

Foretrækker fræseren

Ole Nørby har sine udfordringer med svinemælk og tidsler; men han løser hellere problemet med radrensning i kornet end med ploven.

- Ploven er effektiv men også en belastning, når man arbejder med små parceller. Fræseren er meget lettere at arbejde med, når vi skal lave et såbed. Vi fræser i 12-15 cm dybde, og om der er en sammenhæng, skal jeg ikke kunne sige, men vi har i hvert fald aldrig haft så let ved at tage kartofler op, som i år, fortalte Ole Nørby.

Dyrker gødning

Tidligere købte Ole Nørby konventionel gylle til sine kornmarker; men i dag er hans gødningsregnskab gået i 0, for al den næring, grøntsagerne har brug for, dyrker han selv på sine marker. Om foråret sår han grøngødning sammen med kornet, og det efterfølgende forår pudser han

grøngødningen af. Og forud for grøntsagerne vil der altid være grøngødning i gårdens sædskifte. Med 24 ha, hvoraf 3 ha er med grøntsager, går der otte år imellem, at der dyrkes grøntsager på et areal.

- Vi dyrker 50 forskellige grøntsager - kartofler, kål, selleri, porrer, løg, gulerødder, majs etc. - og faktisk dækker grøngødningen afgrødernes behov for næringsstoffer, fortalte Ole Nørby.

Jorden på Nørby's Grøntsager er kalkholdig JB 5-6-jord, som er placeret i et fladt og ensartet terræn.

Sælger direkte

Afgrøderne fra frilandsgartneriet og æggene fra gårdens 250 høns, som holder rent i gårdens frugtplantage, sælges dels i gårdens egen gårdbutik, som står for 70 pct. af gårdens omsætning, og dels gennem forskellig lokale aftagere - blandt andet en abonnementsordning, hvor kunderne i begyndelsen af året indbetaler et fast beløb, som Nørby's Grøntsager leverer grøntsager for i hele sæsonen.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Artiklen er skrevet i projektet:

Demonstration af nye økologiske løsninger 2.

Projektet er støttet af Promilleafgiftsfonden og Den Europæiske fond for udvikling af Landdistrikterne og Miljø- og Fødevareministeriet.

Bælgplanter, korsblomstrede urter og græs udgør tilsammen efterafgrøden, som Ole Nørby viste frem for bedriftsbesøgets deltagere.

Målsætningerne presser næringsstofforsyningen

Kan næringsstofforsyningen til økologisk landbrug følge med målsætninger om større vækst i den økologiske produktion? Projektet skal finde svar på spørgsmålet

NÆRINGSSTOFFER

AF IRENE BRANDT

Næringsstofforsyningen til økologisk landbrug er presset af målsætninger om større selvforsyning med foder, fortsat vækst i afsætningen af økologiske varer, forholdsvis større vækst inden for økologisk planteavl end økologisk husdyrhold og ikke mindst en kommende udfasning af konventionel gylle. Det slog økologikonsulent Anton Rasmussen fra Økologisk Landsforening, ØL, fast på et bedriftsbesøg hos Ole Nørby på Stevn, som Frugt-, bær- og grøntudvalget i ØL havde arrangeret.

Anton Rasmussen er projektleder i projektet: Næringsstofforsyning for fremtidens økologi, som blandt andet har til formål at finde de næringsstoffer, det økologiske landbrug står og mangler - nu og i fremtiden.

- I dag har kvægbrugene kvælstof nok; men det øvrige økologiske landbrug mangler næringsstoffer. I en rundspørge blandt økologiske planteavlere svarede 42 pct., at de har mindre end 50 kg N pr. ha til rådighed, sagde Anton Rasmussen.

Normalt er der ikke mangel på fosfor på danske jorde, da puljen i landbrugsjorden gennem mange års tilførsel er høj de fleste steder. Anton Rasmussen påpegede at, opretholdelse af fosforforsyningen kan blive udfordret på sigt, hvis der ikke findes andre fosforkilder for eksempel fra recirkulerede rest- og affaldsprodukter. Tilsvarende er kaliumforsyningen normalt tilstrækkelig på lerjord, mens kalium potentielt udvaskes på de lette jorde, hvorved der kan opstå mangel.

Under pres

- Næringsstofforsyningen presses yderligere af målsætningen om større andel af egen foderproduktion. Og den fortsatte vækst i afsætning af økologiske produkter vil også øge behovet for, at flere landbrug omlægges til økologisk produktion, sagde Anton Rasmussen. Han fortsatte:

- I øjeblikket vokser den økologiske planteavl forholdsvis hurtigere

end den økologiske animalske produktion, hvilket er en udfordring, når og hvis den konventionelle gylle udfases fra det økologiske landbrug.

Andre næringsstokilder

Anton Rasmussen pegede på en række tiltag, som kan imødekomme efterspørgslen på næringsstoffer i det økologiske landbrug:

- Vi bør have større fokus på recirkulering fra by til land af for eksempel organisk dagrenovation. En anden mulighed er at forbedre udnyttelsen af økologisk biomasse fra halm, efterafgrøder og grøngødning, sagde Anton Rasmussen.

Han efterlyste også en bedre udveksling og udnyttelse af næringsstoffer internt i det økologiske landbrug og mellem by og land.

- Sender vi disse næringsstoffer gennem et biogasanlæg, får vi en løsning, der teknisk og kapacitetsmæssigt er optimal til at recirkulere og homogenisere affald, husdyrgødning og plantebiomasse, sagde Anton Rasmussen.

Nationale handlingsplaner

På nationalt niveau har regeringen allerede fokus på de udfordringer, der følger med en ubalanceret vækst

inden for økologisk landbrug.

- Den økologiske vækstplan beskriver mål om øget recirkulering fra by til land som en forudsætning for vækst og bæredygtighed i den økologiske planteavl. Samtidig er der i Folketinget indgået en energiaftale, som sikrer midler til økologisk biogas. Ligesom EU's ressourcestrategi opstiller kravet om separat indsamling af kildesorteret organisk husholdningsaffald, KOD, i kommunerne inden 2023, sagde Anton Rasmussen.

Fortrinsret om muligt

I ØL er der selvfølgelig også stor opmærksomhed på, hvordan det økologiske landbrug i fremtiden skal klare

både at vokse og skaffe tilstrækkeligt med næringsstoffer.

- ØL arbejder for, at økologer får adgang til flere recirkulerede næringsstoffer. Det kan for eksempel ske ved, at økologerne - hvis det er muligt - får fortrinsret til disse, da der bliver kamp om de recirkulerede næringsstoffer i fremtiden, sagde Anton Rasmussen. Han fortsatte:

- Samtidig arbejder ØL for mere fleksible regler for klassificering og anvendelse af rest- og affaldsprodukter, og for at aktørerne i recirkuleringskæden agerer, så næringsstofferne forbliver tilgængelige for økologerne.

Anton Rasmussen mener, at vi bør have større fokus på recirkulering fra by til land af for eksempel organisk dagrenovation. En anden mulighed er at forbedre udnyttelsen af økologisk biomasse fra halm, efterafgrøder og grøngødning.